

Edinost

Glasilno političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posiana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogode

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejema inšercatov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

„Edinost“
Iz taja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:
za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Naši volilni shodi.

Shod v Rojanu.

(Dalje.)

Dr. Gregorin je prešel na to k volitvi za III. kolegij (okolica in IV. mestni razred). Boj v tem kolegiju bo hud in težak. Zadnjič smo propadli. Mnogi niso mogli umeti tega, ker smo popred vedno igranje zmagovali. No, stvari ni težko umeti. Poprej se italijanska stranka ni udeleževala volitev in imeli smo proti sebi le domače odpadnike, takoimenovane cikorijske. Zadnjič pa je italijanska stranka vse svoje iz mesta spravila na volišče. Ako prištejemo k temu še vse volilne mahinacije, vsa nemoralna sredstva, katerih so se posluževali nasprotniki, in pa dejstvo, da vlada nikakor ni bila višini dolžne objektivnosti, potem se ne bomo več toliko čudili našemu porazu od leta 1897.

Govornik je povdarjal, kako je politično društvo vršilo svojo dolžnost v reklamacijskem postopanju in je pridobilo lepo število novih volilcev. Seveda so tudi nasprotniki storili svoje, imenovavši kakih 500 novih »cittadinov«. Tu je govornik ostro grajal tako postopanje, ki se nikakor ne da opravičiti z etičnega stališča in ki je v nasprotju z intencijo mestnega statuta samega — kajti čast »cittadina« je podeljati le ljudem, ki so si nabrali posebnih zaslug za občino, ne pa ljudem, ki danes ali jutri padejo na pleča občine, s čemer je rečeno, da je tako frivolno imenovanje »cittadinov« obsoditi tudi se stališča mestnega gospodarstva. O imenovanju »cittadinov« bi moralo odločiti le vprašanje: Ali so vredni te časti?! — nikakor pa ne — oziri na volitve!

Vendar ni brez upanja, da zmagamo v III. kolegiju, ker zdi se, da so okoliščani začeli malce spregledavati. Na vsaki način pa moramo vse storiti za zmago v III. kolegiju. Če ne storimo tega, bi svet moral misliti: ali da nas ni več, ali pa, da smo abdicirali! In seobno vlada bi se lahko izgovarjala: kaj zahtevate, saj vas ni! Ali še neki drugi prevažen razlog je, ki nas sili, da v tretjem kolegiju zberemo kolikor le možno veliko glasov. Mi ne smemo odnehati od zahteve, da okolica dobi svoj poseben mandat za državni zbor. Pred vsem pa moramo pokazati, da smo vredni tega mandata. Da utemelji to zahtevo, je govornik obrazložil načelo zastopstva interesov, na katerem sloni naš parlament. Veleposestvo voli svoje poslance, mesta in trgi svoje, kmečke občine svoje, trgovinske zbornice svoje, in sedaj smo dobili še V. kurijo. Vsaka skupina ima svoje zastopnike, ki naj branijo nje interese. Tako je po vsej Avstriji. Le pri nas imamo anomalijo, da kmečka okolica mora voliti skupno z meščani. To je največja krivica in iz te krivice izvirajo vsi ljuti boji med mestom in okolico, katerim pa bi se lahko izognili, ako bi dali okolici poseben mandat. To zasluži okolica že po številu svojih prebivalcev. To je petina prebivalcev vse občine in le prav in pravično bi bilo, ako od 5 mandatov okolica dobi jednega. Da dosežemo to, je potrebno, da pošljemo na Dunaj moža, ki bo

znal zastopati to zahtevo našo. Govornik je zaključil: V nadi, da se bo sleherni volilec zavedal svoje dolžnosti, kličem: Živel naš kandidat dr. Rybář!

Po tem govoru se je vnela živahna debata, katere so se udeležili zborovalci F. Ferfolja, Zore, Švagelj, dr. Pretner, Cotič, Ahtik. Na stavljen vprašanja sta odgovarjala dr. Gregorin in predsednik Mandić.

Zborovalec Zore je v kratkem, a lepem govoru obsojal, da so glasovnice toliko za mesto kolikor za okolico samo nemško-italijanske. Njemu se je odločno pridružil dr. Matej Pretner, ki je izvajal v jako ostrih besedah, da je to vprašanje velike važnosti. Samo nemško-laške glasovnice so v zasmeh zakonu. Če niti o volitvah, ko si zbiramo može, ki naj varujejo naša prava, ne spoštujejo naših pravic, česa nam je potem pričakovati sicer?! Na tako postopanje ne smemo molčati. Zato predlaga, da bi današnji zbor slovesno protestoval proti postopanju, ki žali naša narodna čutstva, in da bi zahteval od državne uprave, da nam da, česar nam je dolžna dati.

Zborovalci so frenetično pritrjevali temu govoru in je bil predlog dra. Pretnerja soglasno sprejet.

Zborovalec Ahtik pa se je spominjal zadnjega štrajka delavcev in je povdarjal, kako so socijalni demokratje pustili naše železničarje na cedilu. On ni načelno proti štrajkom, narobe, štrajki so celó potrebni. Ali premišljeni naj bodo in pred vsem bodi zagotovljena solidarnost med delavci. Čim so železničarji v Trstu začeli štrajk, proglasiti bi ga bili morali tudi tovariši na vsej črti. Potem bi bilo vspeha. Ali to se ni zgodilo, tržaški štrajkoveci so ostali osamljeni in je bil mnogi med njimi v nevarnosti, da bo z družino vred trpel no posledicah. Prosi torej delavce, naj spregledajo in naj oddajo svoje glasove našemu možu, ki ima toplo srce za vse sloje.

Cotič je opozarjal zborovalce na poraze, ki jih je socijalnodemokratska stranka doživela že dosedaj. Vse kaže, da se itak mala četica socijalnih demokratov v državnem zboru skrči za 4—5 mandatov. To bo že po številu obnemogla skupina, ali reči je tudi o njej, kar se more reči o Italijanih, da so brez sorodnih skupin, torej brez zaslombe. — Trebalo bi torej veliko sposobnosti in prepričevalnega govorništvu, ako hočejo kaj doseči. Mi ne priznavamo nobenega državnega jezika in se mu bomo upirali z vso odločnostjo. Ali iz lastne volje in v praktični namen, da so razprave krajše in jednostavnejše, dovoljujemo, da se navadno razpravlja nemški. Govornik hoče supponirati, da ima Učekar najbolje namene, da nam ni nasproten, kakor se sploh govori, da bi rad pomagal tudi slovenskim delavcem, a kako naj, za božjo voljo, z živo besedo pridobiva zborovalec za zahteve svojih varvancev, ko ne zna jezika?! To naj uvažujejo slovenski delavci, pa se jim ne bo težko odločiti: ali za Učekarja, ali za dra. Rybářa, ki ima poleg splošne temeljite izobrazbe in najboljše volje tudi vso sposobnost v jezikovnem pogledu!!

(Ta izvajanja so napravila na zborovalce viden utis, o čemer je pričalo glasno pritrjevanje in ploskanje.)

Predsednik Mandić je dal kandidaturu Rybářevu na glasovanje in je bila vsprejeta soglasno in o frenetičnih živio-klicih.

Razprave o ljudskem štetju, ki je sledila potem, se je udeležilo več zborovalcev, zlasti pa Ferfolja in Črmelj in predsednik Mandić. Zborovalci so dobili pojasnila na vse strani, kako se jim je vesti, da ne bo škode za našo narodno stvar. Prav veselilo nas je, ko smo videli, kako so se zborovalci zanimali tudi za to važno vprašanje.

Gospod profesor Mandić je zaključil shod s prisrčno zahvalo na vzornem vedenju zborovalcev in s prošnjo, da vsaki bodi delavec za našo stvar pred in na dan volitve.

Veseli smo poseli okolo miz in ostali smo dolgo skupaj v prijateljskem pogovoru; vrli pevci »Zarje« pa so nam povzdigali čutstvo z milo slovensko pesmijo.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 19. decembra 1900.

Volilno gibanje. Bukovina. Na večerajšnjih državnozbornih volitvah za skupino kmečkih občin so bili izvoljeni: V Črnovcih deželnega sodišča svetnik dr. Lupu (Romun) s 362 glasovi od 424; v Vižnicah Nikolaj Vasilko (Malorus) s 370 glasovi od 372; v Radavecu deželni glavar Ivan Lupul s 376 od 426 glasov.

Istra. Včeraj se je vršila v Pulju ožja volitev za I. sekcijo (V. kurijo). Zmagali so e. in kr. mašinsti in e. kr. poštni upravitelji — pardon »zmagala« je italijanska stranka s 484 glasovi proti 444, ki so jih dobili socijalisti. »Piccolo« jubilira, da je sedaj večina Bennatiju zagotovljena in ima toli drzno čelo, da — laže, da je »ljudstvo« nosilo tega moža na rokah! To je že prehud tobak, ko je vendar znano, da je niže ljudstvo v Pulju tako ogorčeno, da si liberalci, čim je nastopila noč, niti govoriti ne upajo, na glas po mestnih ulicah.

Danes se je zaključila ponovljena volitev v Opertlju (V. kurija). Poročila nimamo do tega trenutka.

Kranjska. O večerajšnjih volitvah za kmečke občine nimamo še podrobnih poročil; le toliko sporočajo, da so bili povsodi izvoljeni kandidati katoliško-narodne stranke.

Iz deželnih zborov. V deželnem zboru štajerskem je deželni odbornik Schmiderer odgovarjal na iterpelacijo posl. Buchmüllerja glede nedostatkov v deželni bolnišnici v Ljubnem. O tem se je razvila daljša meritorna debata, v kateri se je naglašalo, da je poročevalec za to vprašanje, dež. odbornik prof. Robič, odsoten. Posl. Posch je opozarjal, da tudi namestnika deželnemu glavarju, dra. Sernea, ni v zbornici, vsled česar je za slučaj, da bi deželni glavar bil zadržan, rešitev vladne predloge o dokladi na žganjarino v nevarnosti. Izvolili so finančni odsek 12 členov, kateremu so izročili imenovano vladno predlogo. Isto velja glede predloga o samostojni deželni dokladi na opojne pijače ter glede začasnega deželnega proračuna.

V deželnem zboru tirolskem so Italijani začeli z obstrukcijo in sicer s tem, da so provzročili debato o rabi opravilnika in z glasovanjem po imenih. Posl. Zallinger je predlagal, naj se za odgovor na italijanske iterpelacije določi ena prihodnjih sej, a sedaj naj pričnejo razpravljati o vladni predlogi, tičeči se doklade na žganjarino. Italijani so bili proti temu predlogu. Poslanec Kathrein je stavil posredovalni predlog, da se voli takoj proračunski odsek, a današnji dnevni red izvrši v prihodnji seji. S tem so

bili Italijani zadovoljni. Po izvolitvi imenovanega odseka so zaključili sejo.

Popoldne je bila druga seja, v kateri sta posl. pl. Grabmayr in Waekernell izjavila v imenu nemških strank, da iste niso nasprotne opravičenim težnjam po avtonomiji Italijanov, v kolikor je ista mogoča v mejah državnih in deželnih zakonov; govornika sta obžalovala ostro in osorno odklonitev od strani vlade ter prosila, naj Italijani svojega nasprotstva proti vladi ne prenesejo na nemške stranke ter naj opuste obstrukcijo. Poslanec Brugnara je v imenu Italijanov vzel ti izjavi na znanje ter rekel, da isti opuste obstrukcijo le tedaj, ako se vlada postavi na stališče nemških strank. Prihodnja seja danes.

Deželni zbor tržaški. Slede včeraj dani obljubi hočemo danes še nekoliko spregovoriti o prvi seji, ki je bila v ponedeljek. Iz poročila deželnega odbora o njega delovanju je za nas najzanimivejši oni odstavek, ki govori o dopisu namestništva, katera oblast po nalogu ministerstva za pravosodje pozivlja, naj se deželnemu zboru zopet predloži vladni načrt zakona o uravnavi zemljiške knjige. Dopis povdarja, da se zakon, sklenjen od tega dežel. zbora dne 14. jan. 1895, ni mogel predložiti v najvišje potrjenje, temu bil je vzrok v § 3., ki je določal, da je vsaki vknjižbi v glavne knjige v drugem nego italijanskem jeziku pridejati uradnim potom jednakoveljavem italijanski prevod. Deželni odbor je mnenja, da določanje zemljknižnega jezika spada v kompetenco dež. zbora, da rečeni § 3. ni v nasprotju s § 19. državnih temeljnih zakonov in da le po izvrševanju § 3. more priti jasnost, jednotnost in splošna umevnost zemljiških knjig. Dež. odbor prihaja torej do zaključka, da o tem predmetu ne more tako dolgo priti z nikakim predlogom, dokler vlada ne odstopi od zahteve, ki ni opravičena po pravi uporabi veljavnih zakonov in ki ne odgovarja namenu zemljiških knjig in potrebam prebivalstva.

Deželni odbor je v tem delu poročila — kakor vidijo čitatelji — nagromadil toliko gorostasnih trditvev, da jih nikakor ne moremo primerno ožigosati v tesnem okvirju te politične vesti in hočemo storiti to v posebnem spisu.

Za danes povdarjamo le, da se je poslanec dr. Rybář odločno postavil po robu temu utemeljevanju. Izrekel je svoje prepričanje, da je v interesu toliko kapitalistov in posestnikov kolikor vsega prebivalstva, da se ta zakon vsprejme, kakor ga je predložila vlada. Živo je obžaloval postopanje deželnega odbora. Ve da ne prepriča slavne večine, vendar pa izreka nado, da se skoro predloži zakon, ki reši to pereče vprašanje.

In kaj je odgovoril posl. Ricchetti na to lekcijo? Da naj se Rybář obrne do vlade se svojim obžalovanjem! Vlada da je kriva, da se ta zakon ne more uveljaviti. Nasprotovanje vlade da ni opravičeno. Obrazloženje deželnega odbora da zadošča najširšim zahtevam, kajti isti spoštuje vsa narodna in jezikovna prava. Zahteva se le, da vsaki uknjižbi bodi priložen točen prevod v splošnem deželnem jeziku, da ga morejo razumeti vsi in da bo zadoščeno informativnemu principu zemljiških knjig, ki je princip javnosti. Ni torej — je zaključil Ricchetti — to kaprica ali zla volja, ki navdaja deželni odbor, da stavi take pogoje, od katerih ne odstopi ne danes ne nikdar!

Gospodu Ricchettiju je bilo očevidno veliko na tem ležeče, da v gorostasnosti trditvev, v renitenci proti — zakonom, ne zaostane za deželnim odborom, se svojimi grožnjami pa se je dvignil še nad istega. Tudi njemu pride odgovor.

Pa tudi gospod Felice Venezian noče zaostajati v gorostasnosti svojih trditvev.

Volilci V. kurije!

Naš kandidat za V. kurijo je

Dr. Otokar Rybář

odvetnik v Trstu.

To je sijajno dokazal v tej seji, ko je odgo-varjal na obžalovanje posl. Bratos, da je deželni odbor — pozabil na obljubljeni re-formo občinskega volilnega reda. Venezian trdi, da je tudi temu kriva vlada, ker je iz-javila, da svedobno predloženemu zakon-skemu načrtu ne bi mogla pritrditi. Ako bi hoteli ustreči nazorom vlade, bi prišli v di-lema: ali storiti kaj, kar ne odgovarja na-čelu slobode in se postaviti v nasprotje z lastnimi načeli, ali storiti kaj, čemur vlada ne bi pritrdila. Deželni odbor da je ugibal sem in tja, ali ni mogel najti izhoda. No, lahko je umeti, dragi g. Venezian: vi bi ho-teli ohraniti nimb liberalcev in ljubiteljev razsežnih volilnih pravic, hkratu pa vendar ohraniti hegemonijo jedne klike. Sicer pa je lahko videti, kakov liberalizem si mislijo Ve-nezian in družba. Saj so v svoj načrt za spremembo volilnega reda hoteli vsprejeti do-ločilo, da za volilno pravico treba »gotovo stopinjo izobrazbe«. To bi potem natezali to elastično določbo, da bi kar pokal ves — libe-ralizem!! In potem bi jim ne trebalo dru-zega, nego potlačiti šolstvo po okolici še na nižo stopinjo in doseženi bi bil prekrasen uspeh: okoličanov bi izključali od volilne pravice ravno toliko, kolikor — bi hoteli!! A tudi v svojih izvajanjih od ponedeljka je pokazal Venezian svoj liberalizem v bengalični luči, menil je namreč, da tista mrva volilne pravice, ki jo uživa naša okolica, je nepravilna privilegij, in obžaloval je ta plemeniti mož in še večji liberalce, da ni nade, da bi vlada hotela odpraviti ta — pri-privilegij.

Ali niso rariteta ti naši »očetje« se svo-jim liberalizmom?!

Ta naš deželni zbor je imel sinoči drugo sejo, ki je podala mnogo velezanimivih momentov; zlasti napadi na Camberja in po-licije ter proslava garibaldinca Pagana za-služujejo, da se jutri podrobno bavimo s to sejo.

V deželnem zboru gališkem se je de-želni maršal spominjal prisotnosti cesarja na velikih vojaških vajah; besede, ki so jih ta-krat slišali iz ust monarha, da še pomnožu-jejo ljubezen in spoštovanje do cesarja. Za-ključil je z navdušenim »slava!« cesarju. Vladno predlogo o dokladi na žganjarino in začasni proračun so izročili proračunskemu odseku. Prihodnja seja bo v petek.

V deželnem zboru nižjeavstrij-skem so po daljši debati sprejeli predlog, s katerim se odobruje deželne doklade za dobo od 1. novembra do 31. decembra 1900. ter dodatni predlog dr. Luegerja, da se odobri tudi glavni proračun za leto 1900.

Iz ogrskega parlamenta. V več-rajšnji seji ogrske zbornice je posl. Czavolszky o naslovu: izdatki za ministra »a latere« go-ovoril o dolžnostih tega ministra, ki da so v tem, da goji soglasje med krono in narodom ter da, če treba, pove resnico tudi na najvišjem mestu. Žalibog — je menil go-vornik — da Ogrska nima primerne dr-žavnika. Minister grof Julij Szechenyi je ome-nil na kratko, da je vedno govoril odkrito ter da hoče obdržati to lastnost tudi v bo-doče. Potem se je zbornica odgodila do 14. januarja. Tega dne pride razprava o prora-čunu ministerstva za notranje stvari na vrsto.

Iz italijanskega parlamenta. V večrajšnji seji komore so razpravljali o proračunu ministerstva za vnanje stvari. O tej priliki je Visconti-Venosta odgovoril na neko vprašanje glede Albanije in razmerja Avstro-ogrske do iste, da je v korist Italije, kakor tudi Avstro-ogrske, ako se tam obdrži status quo. Proračun ministerstva za vnanje stvari so sprejeli.

Papež in Italija. Dne 17. t. m. je papež obdržaval tajni konsistorij, v katerem je pa-pež v svojem nagovoru izražal svoje veselje, da mu je Bog dal doživeti sveto leto in da je v tem letu toliko romarjev prihitelo v Rim. Ali tudi žalostnih stvari je, ki bolé svetega očeta. Posebno pa konflikt med Italijo in cerkvijo; papež se boji, da bodo temu sle-dile jako resne stvari. Res hudo nam je — je rekel — da so se protifikatu siloma od-trgale zakonite vladarske pravice, ki so toli tesno spojene s slobodo njegove oblasti. Ta žalost je tem huja, ko smo pred kratkim do-živeli, kako je gospodstvo nad Rimom prešlo iz jedne roke v drugo, kakor da se je to zgodilo de jure in ne vsled krivice.

Mi hočemo, da se pravice papežtva ohrani-jo nepoškodovane in neprikrajšane, in iz-javljamo, da se te pravice ne dajo potlačiti

ali zmanjšati ni po teku časov, ni po nasled-stvu vladajočih.

Tržaške vesti.

Naročnikom! Blizu se konec leta, ko poteče naročnina cenjenim naročnikom, z bok česar smo danes pride-jali listu pošne nakaznice, katere naj cenjeni naročniki blagovolijo porabiti za dopošiljatev nove naročbe. Vse one stare naročnike, ki so še na dolgu na naročnini za tekoče leto, pozivljamo, naj storè svojo dolžnost, kajti po no-vem letu ne bomo prizanašali v tem pogledu nobenemu več.

Uprav. »Edinosti«.

Volilni centralni odbor za Trst in okolice bo imel v četrtek dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih slov. čitalnice (ulica S. Francesco št. 2.) zaupno sejo; te seje naj se gotovo udeleže vsi, ki so že člani centralnega odbora, kolikor tudi na novo po-vabljeni.

Odbor polit. društva »Edinost« bo imel v petek 21. t. m. zvečer ob 7^{1/2}. uri svojo sejo, v katero naj blagovolijo odbor-niki priti polnoštevilno z ozirom na važne točke; seja bo v prostorih »Delalskega pod-pornega društva«.

Krajni volilni edbor pri sv. Jakobu ima svoje seje ob torkih in sobotah ob 7. uri in pol zvečer. Volilec tega okraja naj se obra-čaajo do tega odbora, ako potrebujejo kaka pojasnila ali informacije, tikajoče se sedanjih volitev. Odbor posluje v prostorih konsum-nega društva. Naši volilec so naprošeni, da pazijo na vse morebitne mahinacije in golju-fije nasprotnikov in naj vsako nezakonitost takoj prijavijo rečenemu odboru.

Volitev bodi slobodna! Iz delavskih krogov nam pišejo: Sedaj se bližamo koncu volilne borbe za V. kurijo. O zadnjih volitvah smo videli, kako so razni gospodarji in sploh delodajalec strašili svoje podrejenec, da morajo voliti za laško ničlo za — Hor-tisa! Mnogo teh nasilnežev je kasneje po več tednov in celo mesecev sedelo v zaporu za storjeno nasilstvo. Opozarjamo vse sodelavee, naj onega, ki bi je silil in jim zapovedoval, kako imajo glasovati, ali sami naznanijo dr-žavnim oblastvom, ali pa naj to sporoče na-šim prvakom, da se eventualni nasilneži pri-javijo na pristojno mesto.

Volitev bodi slobodna!

»Piccolo«, volitve, državni uradniki. Pišejo nam: »Piccolo«, to glasilo barona Ri-naldinija, toliko nekdanjega namestnika Ri-naldinija, kolikor kakor umirovljenca, uživa-jočega sinekuro upravnega svetnika pri Lloyd-u — »Piccolo« torej poskuša vse možno, da bi izvedel, kako se bodo vedli državni uradniki o bodočih volitvah, sosebno pa v V. kuriji in v II. in III. kolegiju.

S prvim korakom v ta namen se je ho-telo poskusiti — kakor nam poročajo — pri veleglednem poštnem ravnatelju, gospodu dvornem svetniku Felicettiju. Ali, ko je vsmožni od »Piccola« stopil v čakalnico, sešel se je z nekim uradnikom, jako duho-vitim, ki pa ni bil famozni Garimberti; ta duhoviti uradnik je pripomnil vsmožnemu, da mora, ako hoče s poštnim ravnateljem go-ovoriti o volitvah, kupiti vozni listek za vlak, ki vozi — v Gradec; na finančnem ravnateljstvu pa so mu pojasnili, da — baron Plenkner biva neznanokje.

Navihaneec pa ne zgublja poguma; vidé, da je njegov gospodar baron Rinaldini še vedno mogočen — isti Rinaldini, ki mu je o zadnjih volitvah izkazoval svoje simpatije, brez vsacega ozira nasproti avstrijski stranki —, se nadeja navihaneec, da bo gospod baron znal obvezati državne uradnike, da bodo gla-sovali za one kandidate, ki so podpisali in odposlali tisto famozno brzojavko — »svojemu kralju«!!

»Il Piccolo« pa se je obvezal — po na-čelu: roka roko umiva — da bo pri pro-gressovskih in demokratičnih členih trgovin-ske zbornice tržaške priporočal kandidaturu gospoda barona.

Da pa »Piccolo« ne bo brez potrebe zgubljal svojega dragocenega časa z vizitami pri načelnikih uradov, ga opozarjamo tem potom, da državni uradniki nikakor ne mi-slijo dati svojih glasov kandidatom obeh ka-mor! Tako so odločili in basta!

Bratje delavel! Pišejo nam: Na noge tudi mi vsi! Poučujmo nevedne, da s tem kolikor možno pomnožimo številu glasov, ki jih mora vdobiti naš kandidat a V. kurijo!

Iz med štirih postavljenih kandidatov smemo in moramo voliti le onega, ki ima vse spo-sobnosti za uspešno delovanje v državnem zboru v našo korist. Ta kandidat je naš dični dr. Otakar Rybář, bi dobil v državnem zboru veliko zaslobo ali pomoč od naših bratov Čehov in ostalih slovanskih po-slancev.

Laški poslanci ne morejo, kakor stvari sedaj stoje, storiti ničesar dobrega za Trst, ker jih ne bo podpirala nijedna stranka dr-žavnih poslancev.

Socijalisti bi morda imeli dobro voljo kaj storiti za nas, ali godi se jim isto tako, kakor Italijanom! Ostaje nam torej edino le naš kandidat, za katerega moramo delovati in glasovati v si brez izjeme!

Kedor želi pomagati delaveu in ob enem Trstu, bodi si tudi drugorodee, mora oddati svoj glas edinemu možu, ki je popolnoma sposoben za državnega poslanca!

Shod socijalistov pri sv. M. Magda-leni Spodnji. Pišejo nam: G. Učekar in njegovi so priredili minolo nedeljo shod v Sv. Mariji Magdaleni Spodnji. Slabo se jim je sponeslo. Shod so sklicali v krčmi gosp. Miklavea. Iz mesta je prišlo kakih 60 soci-jalistov, seveda vsi iz mesta, med njimi znana gg. Kristan in Kopač. Ne da bi bili poprej volili predsedništvo, hotel se je g. Učekar — seveda po nam že znanem načelu internaci-jonalizma — v laškem jeziku predstaviti ka-kor kandidat za V. kurijo. Ali naši so zah-tevali, naj govori slovenski, česar pa on, se-veda, ker je že pozabil svoj materini jezik, ni zmogel, in naj se izbere predsednika. Na to je bil naš vrli g. Nardin izbran predse-dnikom. Dal je besedo g. Kristanu, ki se je v dolgem, čez eno uro trajajočem govoru trudi-l za kandidata Učekarja. Vse zastoj. Vi-delo se je, da naši vrli domačini iz Sv. M. M. Spodnje prav pridno zasledujejo vse do-godke v javnem življenju in da se jim ne more ponujati mačke v vreči. — Mej-klicev je kar deževalo; sarkastičnih, šaljivih in res-nih vseh vrst jih je bilo in čudimo se gosp. Kristanu, da je toliko vstrajal. Učekar pa, ki je ves čas stal kakor poparjena kokoš za govornikom, je istega večkrat povlekel za suktnjo, češ: pojdimo, tu ni nič za nas! In bolje bi bilo, da bi gosp. Kristan sledil temu pozivu, ker, ko je po dolgih ovinkih prišel do kandidature za V. kurijo, zagromelo je po dvorani: »Živijo Rybář!« Ni jim bilo zado-sti! Zaupaje v svojo govorniško izvežbanost si je g. Kristan vendar upal imenovati Uče-karja kakor kandidata za V. kurijo, ali vdo-bil je odločen odgovor: nočemo ga!

Proti izvajanju g. Kristana nočemo tu zgubiti niti besedice; škoda za čas. Omeniti nam je le — resnici na ljubo —, da je sve-čano izjavil, da nima nič proti osebi g. d. ra Rybářa in da jim le iz principa priporoča socijalističnega kandidata. Ali g. Kristan: Učekar in socijalistična načela?!

Še nekaj: ko je nekdo omenil, da Uče-kar niti ne zna nemški, da torej tudi ob naj-boljši volji ne bi mogel zastopati interesov katesibodi stranke in parlamentu, je ta vslik-nil: Ieh au versten taič!

Po kratkem sicer, ali ognjevitim govoru, v katerem je g. Miklavec priporočal našega kandidata (burni kliči: »Živijo Rybář!«), za-ključil je predsednik shod, ker se je bilo bati, da bi vsled prevelike razburjenosti doma-činov moglo priti do kake neprilicnosti.

Dober tek g. Učekar!

Pozor! Mnogokateri zamenjava ljudsko štetje z vprašanjem domovinstva. Tako nam je danes trdil nekdo, da so »avizi«, izdani po tuk. mestnem magistratu, namenjeni v pouk o novem domovinskem zakonu! To je zmota! Ljudsko štetje nima ničesar opraviti z domovinskim zakonom! Ljudsko štetje se vrši, kakor povedano že tolikokrat, vsakih 10 let, dočim je zakon o domovinski pravici povsem nov!

Sedaj naj vsakdo skrbi le za to, da sebe in svoje vpiše za Slovence, oziroma naj da polo kaki zanesljivi osebi, da mu jo spiše. O domovinskem zakonu bomo govorili še le po novem letu, ker isti stopi v veljavo še le dne 1. januarja. Vsakako pa je priporočiti, da si vsakdo pravočasno preskrbi potrebne dokumente: krstne liste, domovinske liste in druge dokaze o 10-letnem bivanju v Trstu. Vse drugo povemo — pozneje.

Krasne nove razglednice v korist družbe sv. Cirila in Metoda so izšle v za-ložništvo g. S. Škrinjarja v Trstu, ki je od jedneega podjetja izročil omenjeni prekristni naši šolski družbi že dva stotaka. Na raz-glednicah je na belo-modro-rudečem polju na-

tisnjena slavnoznan naša »marseillesa« »Na-prej!«, in sicer z sekiricami in vsem bese-dilom. Ob kraju pa dva genija držita z palmovimi vejami odlične posnetke fotografij obeh zlagateljev: Šimona Jenka, ki je zložil tekst pesmi »Naprej!« in Davorina Jenka, kr. dvornega kapelnika v Belemgradu, ki jo je uglasbil. Razglednice so torej izvršene po jako lepi rodoljubni ideji ter so zares krasne. Ker je čisti dobiček skupila za nje namenjen naši šolski družbi sv. Cirila in Metoda, nujno priporočamo rojakom, naj se sosebno o prilik božičnih in novoletnih voščil poslužujejo le teh razglednic in ne trosijo svojih grošev v korist tujih podjetij. Tu zopet lahko zdru-žimo lepo s koristnim brez vsake posebne denarne žrtve. Posamezni kosi teh novih raz-glednic se prodajajo po 5 novč., prekupovalci dobe 50 razglednic za 2 gld. odnosno 4 krone. Naročajo se pri g. Simonu Škrinjarju v Trstu, ulica Stadion št. 19. I. nadstr. Opozajamo, da ima g. Škrinjar v zalogi tudi še drugih, pred leti izišlih narodnih razglednic, katere istotako razprodaja v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Podpirajmo rodoljubna podjetja!

Često že je »Edinost« prinesla vesti o »Za-vodu sv. Nikolaja v Trstu«, čegar svrha je, da našim dekletom o brezslužbenem času nudi varno zatočišče, — dom, ki naj bi jih ovaroval pred izkoriščanjem brezvestnih žensk, ki jem-ljejo dekleta na stanovanje in hrano, da iz-pulijo iz njih zadnji novčič ter jih potem brez sredstev postavijo na cesto ali pa jih narav-nost izročajo nravni propasti. V zavodu sv. Nikolaja dobivajo tudi hrano po najnižji ceni ter se jim brezplačno preskrbi službo v po-štene hiše. Že s tem vrši zavod veliko člo-veko- in rodoljubno delo, a storil bi rad še več. Mnogim bogatim ali sploh odličnim rod-binam, ki se obračajo do zavoda za služkinje ni mogoče ustreči, ker naša dekleta, žal, po ogromni večini nikakor niso dovolj izurjena v kuhanju, da bi zadoščala tozadevnim zahte-vam bogatih hiš. Tako zasedajo vse boljše službe drugorodke a naša dekleta morajo sprejemati nižje službe, kjer sila veliko trpe, a malo zaslužijo. Tu bi zavod rad pomagal ter se je vod-stvo istega odločilo, da zasnuje nekako ku-hinjsko šolo, kjer bi se vsako dekle o brezslužbenem času bivajoče v zavodu, učilo ku-hati. Kajti služečim dekletom nikakor ni možno obiskovati drage kuhinjske šole, kjer je treba plačevati visoko šolnino. A k označe-nemu nameravanemu podjetju zavoda sv. Nikolaja je treba poleg učečih in učečih se, še jednega važnega činitelja: treba oseb, ki bi nakuhano jed zaužile in — pred vsem — plačevale. Kajti služkinje si nikakor ne mo-rejo privoščati finih obedov in večerij. Obra-čamo so torej do vseh onih, ki sedaj hodijo na hrano po raznih tržaških gostilnah in re-stavrantih ter imajo čisto vzroka dovolj biti s hrano docela nezadovoljni, da se priglase v zavodu sv. Nikolaja kakor naročniki na hrano, ki se bo oddajala tem ceneje, čim več bo naročnikov. Naročniki se vsprejemajo na obed in večerjo skupaj ali tudi samè na obed, odnosno samo na večerjo. Hrana bi se na željo pošiljala na dom, drugi pa bi lahko jedli v zavodu samem. Posamičnikom bi se po dogovoru dajala finejša ali prostejša hrana. Vsakdo, ki hoče brez lastne žrtve podpirati človekoljubno delo zavoda sv. Nikolaja, naj se čim prej priglasi vodstvu zavoda v Trstu, ulica Stadion, št. 19. I. nadstr.

Razpisani službi sodnih pristavov. Na okrajnih sodiščih v Sežani in na Voloskem sta izpraznjeni mesti pristavov. Prošnje z do-kazili o znanju deželnih jezikov je vložiti do 31. decembra t. l. na predsedništvo tuk. de-želnega sodišča.

Služba kontrolorja v X. plačilnem razredu je razpisana v kaznilnici v Gradiški. Kaveija 1800 kron. Potrebno je znanje nem-škega, italijanskega in slovenskega ali hrvat-skega jezika. Prošnje je vložiti do 5. janua-ruja 1900 na višje državno pravdnništvo v Trstu.

Najdeno. Minolo nedeljo se je našla v »Narodnem domu« v Barkovljah novčarka z nekoliko denarja. Kdor jo je zgubil, dobi jo pri gostilničarju v »Nar. domu«.

Pozor! »Brivčev koledar« se dobi po tobakarnah za 25 novč.!!

Dražbe premičnin. V sredo, dne 19. decembra ob 10. uri predpoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za ei-vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Valdirivo 18, voz, stolice in oprema v zalogi; ulica Piccolomini in Nuova, pohištvo, voz, posoda za vino in vino; ulica Majolica

Dunajska filjalka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostno papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.000.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Mednarodni

Panorama

TRST Borzni trg 14 TRST

Jako zanimivo potovanje v

MOSKVO

nekdanjo prestolnico Rusije.

Slavnostno kronanje in velika nesreča na kodinskem polju.

JABOLKA

najfinejše vrste, 5 kg franko po poštne povzetju gl. 1.20, naprej gl. 1.10 pošlje

J. Razboršek

Šmartno pri Litiji (Kranjsko)

Najboljši in najpopolnejši

glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnemu plačilu ali na mesečne obroke od 16 kron višje (tudi na deželo) neposredno pri tovarnarju

HENRIK BREMITZ-u

c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov) v TRSTU, Borzni trg št. 9.

Svetovna razstava v Parizu 1900 »Srebrna kolajna«, ki je najvišje odlikovanje Avstro-Ogrske za pianoforte.

Najhitrejša razprodaja

350 komadov za gl. 1.80

1 krasna pozlačena ura z lepo verižico s 3 letnim jamstvom; 1 krasen jantarjev ustnik za cigarete; 1 krasen prstan z imit. žlahtnim kamenom; 6 komadov najfinejših žepnih rut; 1 garnit. manšetnih in napsrskih gumbov iz double-zlata, vsi s patent. zaponko; 1 lepo dišeča toaletna žajfa; 1 najfin. žepni nož; 1 najfin. novčarka od usnja; 1 krasno toil. ogleдалo z etvijem; 1 najfin. žepna pisalna oprava; 1 par najfin. gumbov za dame z imit. briljanti, jako premočljivo; 20 predmetov za dopisovalno porabo in še 300 kosov različnih predmetov, ki so pri hiši neizogibno potrebni. Vse skupaj z uro vred stane le gl. 1.80. Razpošilja proti povzetju

Ch. Jungwirth, Krakovo 5/40

BN Za neugajajoče se pošlje denar nazaj.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 3/4 %	3-mesečni " 2 1/4 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave Reko kako v Zagreb, Arad, Bieltiz, Gablonz, Gradec Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije. Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali Seberni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi

Slovenci!

Slovenke!

Voščilo (Biks)

v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je najboljši na celem svetu.

Ta biks da brez truda in hitro najlepši blišč ter vzdrži usnje mehko. ☺ ☺ ☺

Zahtevajte to voščilo v vseh prodajalnicah!

Glavno zalogo ima

Ivan Drufovka, zaloga usnja in tovarna nadplato v Gorici.

Na drobno ga prodajajo v Trstu sledeči gg. trgovci. M. Milonig, ulica Ghega 4; Zgur & Popatnik ul. Poste nuove 5; Hanibal Škerl ul. Pilone 4; Al. Plesničar ul. Giulia 25; Jak. Bambič ul. Giulia 7; Josip Kranje ul. Media 13; Andrej Urdich ul. Stadion 5; Ant. Godnig ul. Nuova; Jos. Kocjančič ul. Barriera 19; I. Prelog ul. Bosco 2, I. Kramer Rojan pri cerkvi 1; Iv. Tomažič ul. Molln a vento 3.

Kathreiner

je samo pravi v znanih

Kathreinerjevih zavojih!

Zatoraj nikoli v odprtih ali v drugih za prevranje računajočih ponarejenih zavojih.

Kathreiner Kneippova sladna kava

je najokusnejša, kakor tudi edino zdrava in zraven tega najcenejša primes k bobovi kavi.

Kathreiner Kneippova sladna kava

bode z veseljem in z vedno raztočem učinkom v stotisoč družinah použita.

Kathreiner Kneippova sladna kava

je tam, kjer se zavoljo zdravja bobova kava prepeve, najboljši nadomestek.

Pekarna

„Pri domači pekci z Grete“

se nahaja v

Trst. — ulici Riborgo št. 15 — Trst.

Priporoča svojim rojakom v mestu in posebno svojim starim odjemnikom trikrat na dan sveže kruh in razno drugo fino pečivo.

Zaloga

olja in kolonijalnega blaga.

Podpisani ima čast javiti slavnemu občinstvu, da ima v

ulici Ghega št. 11. v Trstu

veliko zalogo od navadnega do najfinejšega olja, kisa, mila, kave, sladkorja, riža itd.

Bogat izbor mila za perilo. Prodaja na drobno in na debelo ter prevzema poštno pošiljatve od 5 kg. naprej proti povzetju.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča udani

Alojz Trevisan.

Naznanilo.

Ivan Vites naznanja, da bo nastavil dne 20. decembra 1900

ново mesnico

v Borštu v občinski hiši in sicer po sledečih cenah:

Goveje meso:

I. kraj po 44 nč. ali 88 st. klg.

II. " " 52 " " 104 " "

Prešičevo:

po 52 nč. ali 104 st. klg. itd.

Ivan Vites.

V najem se odda

lepa meblirana soba s posebnim uhom pri neki slovenski družini. — Kje — pove iz prijaznosti uredn. »Edinosti«

Fran Wilhelmov

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm

lekarnarja v Neunkirchen

(Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 1 gl. av. velj.

Ulica Poste vecchie 16 vogal ulice Caserma pod novo municipalno palačo.

G. GULA

Na zahtevo ceniki.

Telefon šte. 1082.

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svojo dobro sortirano

trgovino

z dezertnimi vini, šampanjcem, Bordeaux, Burgunder, renskimi vini, Mosella, italijanskimi, avstro-ogorskimi in paštnimi vini.

Rum, Jamajka, Demerara, Konjak, sladke pijače in razna žganja, vse to iz krajev, kjer se prideluje ter od prvih tu- in inozemskih tvrdk,

Toči na drobno (od 1/8 litra naprej) rum, Demerard in Havano, Marsalo, ciper, moškati, likerje in razna žganja itd.

po najnižjih cenah.

Na izbero: kitajski in ruski čaj prve vrste.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti

nizkim obrestim.

savarovanje proti kurzni izgubi.

Promese k vsem zrebanjem.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Spitalske ulice št. 2.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2 % obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga. Eskompt menjilje najkulantneje. Borzna naročila.